

7486

POMORSKIE

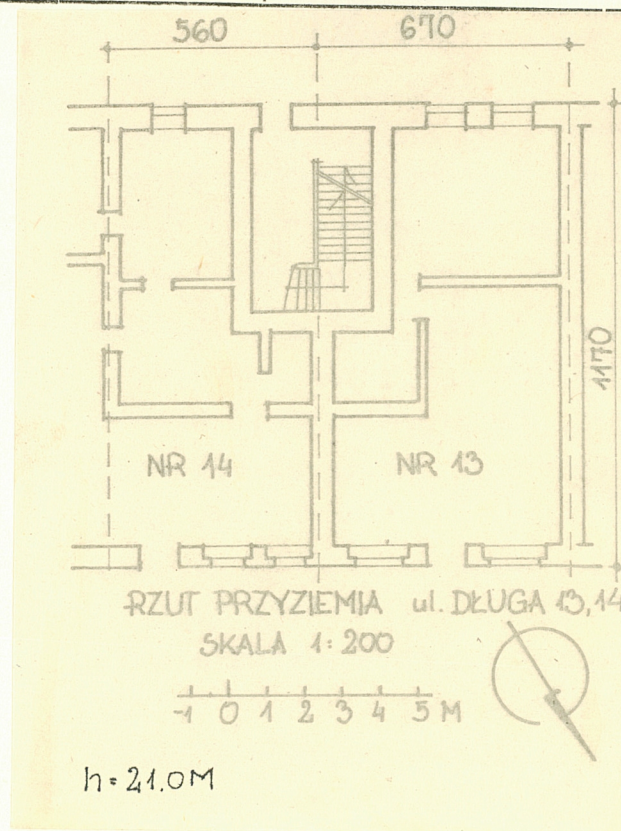
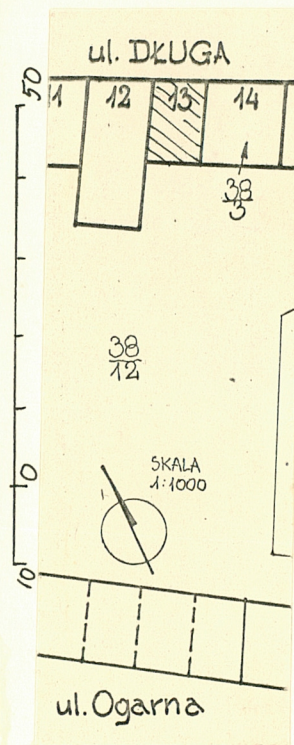
1. Obiekt

Kamienica nr 13

2. Czas powstania
XVI, XVIII-2 poł.
1905-1934
1950-54

3. Miejscowość Gdańsk
nr hipoteczny

11. Zdjęcia, plan sytuacyjny, rzuty

4. Adres Długa 13/15

nr hipoteczny KW.....
nr mapy 286 nr działki 38/3

5. Przynależność administracyjna
województwo gdańskie
gmina m. Gdańsk

6. Poprzednie nazwy miejscowości
Danzig

7. Przynależność administracyjna
przed 1.VI.1975
województwo gdańskie
powiat m. Gdańsk

8. Właściciel i jego adres Skarb Państwa

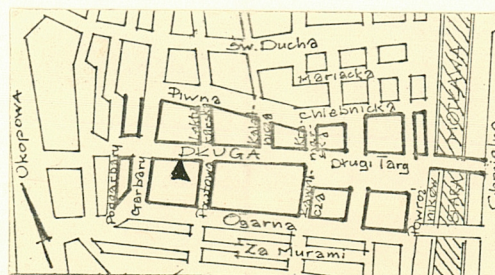
9. Użytkownik i jego adres PGM-Sródmieście
ul. Powst. W-skich 23
WPHW nr1 ul. Łąkowa 39/44

10. Rejestr zabytków

Nr 453 data 27.1.1972

autor zdjęć
data wykonania
miejsce przechowywania negatywów

W. Rogowski
X. 1983
GODZ

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu.

Wydaje się, iż w średniowieczu posesja ta dzieliła się na trzy drobne parcele, które jeszcze w piętnastym w. zostały połączone w jedną całość. W 1617 ta wysoka, trójosiowa, trzypiętrowa kamienica posiadała przypuszczalnie renesansowy wystrój fasady. Przed domem w tym czasie istniało jeszcze dawne gotyckie przedproże z charakterystycznymi płaskimi słupkami oraz z umieszczoną od wschodu obudową zejścia do piwnicy. Właścicielem posesji był od 1608 Mateusz Fejge. W 2poł. XVIII w. fasada uległa całkowitej przebudowie. W przyziemiu kamieniczka otrzymała piękny portal rokokowy z bogatym, wspartym na smukłych pilastrach nadświetlem zwieńczonym wysokim dekoracyjnym nadprożem z wyrzeźbionym na nim herbem ówczesnego właściciela. Zarówno portal jak i szczyt wykazywały dużą zależność od Domu Uphagena. W szczycie powtarzał się ten sam motyw pilastrowy oraz spływy zakończone u dołu dość dużymi nawiązującymi do baroku wolutami. Jedynie zamiast Uphagenowskiego trójkątnego tympanonu budowniczy dał tympanon eliptyczny. Szczyt tylny był zwieńczony aż do 1945 płaskim tympanonem trójkątnym.

Bodajże u schyłku XVIII w. powstało znane z fotografii niskie przedproże, wyróżniające się spośród innych tym, że nie posiadało zwykłych słupków tylko załamane pod kątem prostym a następnie lekko wygięte skrzydła balustrady. Balustrada wspierała się na kamiennym motywie owalnej plecionki. Obudowa zejścia do piwnicy znajdowała się aż do ostatnich czasów po stronie wschodniej. Wnętrze budynku głównego było komponowane wg typowego dla tego okresu schematu z charakterystycznym trójttraktem górnych pięter.

W końcu XVIII w. budynek główny z dwupiętrową oficyną przednią łączyło analogiczne skrzydło boczno-wschodnie o ciekawie zaakraglonych narożnikach. /c.d. wkładka... /

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, dach, wnętrze wyposażenie, instalacje)

Kamienica w zabudowie zwartej w pd.pierzei ul. Długiej, biegnącej prostopadle do Możliawy od Ratusza Głównego Miasta do Złotej Bramy;

Zbudowany z cegły, otynkowany; stropy ognioodporne; więźba dachowa drewniana o konstrukcji krokwiowo-jętkowej; dach kryty dachówką esówką; posadzka parteru i klatki schodowej-lastrico, posadzki lokali mieszkalnych-klepka drewniana; schody żelbetowe wspornikowe; okna dwuskrzydłowe o konstr. skrzynkowej; drzwi drewniane bogato rzeźbione /fot.8-11/;

detale wystroju kamienne;

Plan w kształcie prostokąta, 2-traktowy, klatka schodowa wspólna dla nr 13 i 14 ;

Budynek 4-kondygnacyjny z poddaszem użytkowym, podpiwniczony, dach dwuspadowy;

Elewacja frontowa 3-osiowa /fot.1/, w parterze portal centralny; smukłe płaskie pilastry /fot.2/ niosą belkowanie /fot.3/ zwieńczone wysokim nadświetlem /fot.4/ zakończonym dekoracyjnym nadprożem z rzeźbionym herbem /fot.5/, nadproże kończy falisty gzyms; wejście z nadprożem łukowym obramione opaską kamienną /fot.7/, po bokach portalu dwa okna stałe, bez podziału z obramieniem kamiennym i falistym nadprożem; okna wyższych kondygnacji z drobnym podziałem, nad oknami 3-ciej i 4-tej kondygnacji -eklektyczne nadproża stiukowe z falistymi gzymsami /fot.12,13/; szczyt szczytowy z dwoma pilastrami, eliptycznym tympanonem podpartym gzymsem i gładkim fryzem /fot.14/, ~~w szczycie~~ spływy zakończone u dołu wolutami /fot.15/,

w szczycie okno poddasza, nad nim wieniec /fot.16/, po bokach szczytu pod gzymsem-wypusty rynnowe /fot.17/; elewacja tylna ~~z~~ /fot.18/ 2-osiowa z szczytowym szczytem zakończonym półokrągłym tympanonem /fot.20/ podpartym gzymsem; w szczycie eliptyczne okienko, a pod nim wypusty rynnowe;

Wnętrze po wojnie zmienione, w parterze sklep, wyżej lokale mieszkalne. Wyposażenie niezachowane;

Instalacje: ogrzewcza, elektryczna, wod.-kan.

14. Kubatura 1080 m ³	15. Powierzchnia użytkowa 75 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne mieszkalne	17. Użytkowanie obecne mieszkalno-usługowe
-------------------------------------	--	---	---

18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja

W 1950/51 odbudowana w stanie surowym.
W 1952 otrzymała wystrój architekt.
W 1953 - pierwszy wystrój malarski przedstawiający sceny myśliwskie /niezbyt fortunny/ zniszczony został dzięki inicjatywie prof. Wnukowej, w tym samym roku zrealizowano drugi wystrój. W 1954 osadzono portal zrekonstruowany przez inż. Kromana.

Przy odbudowie szczytu fasady przyjęto za punkt wyjścia architekt. schemat szczytu rokokowego. W szczegółach występują różnice w okrojach gzymsów i kształcie linii spływowych. Wprowadzono kartusz z datą. Dawne pilastry były gładkie. Portal zrekonstruowany na podstawie odkrytych materiałów ustawiono w miejsce już osadzonego, wykonanego w sztucznym kamieniu. Portal ten zrekonstruowany został b. sumiennie, jednakże ze wzgl. tech. musiał ulec pomniejszeniu.

20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Przeprowadzanie napraw i bieżąca konserwacja budynku.

19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)

Stan zachowania całości budynku jak i jego poszczególnych elementów - dobry

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

- 1/ Księga wieczysta nr [REDACTED]
Sąd Rejonowy ul. Swierczewskiego 30
- 2/ Akta inwentarzowe - PGM - Śródmieście
ul. Powstańców W-skich 23
- 3/ Księga Policji Budowlanej - nieskatalogowane
Politechnika Gdańska ul. Majakowskiego 11/12
- 4/ Akta geodezyjne - Przeds.Geodezyjno-Kartograficzne
ul. Pniowskiego

22. Bibliografia

" Droga Królewska w Gdańsku " - praca zbiorowa
pod red. I. Fabiani-Madeyskiej, Gdańsk 1955r.

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

Fotografie - Konserwator Miasta Gdańska

24. Uwagi różne.
3 wkładki

25. Wypełnił

Wiesław Rosowski
X 1983r.

26. Sprawdził

1. Miejscowość

Gdańsk

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

Kamienica nr 13

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

12. Autorzy, historia obiektu...

W dziedzińcu znajdowała się studnia. W wysokiej pięciopiętrowej, wychodzącej na ul. Ogarną oficynie tylnej znajdowała się w przyziemiu wozownia. Piętro było używane jako spichrz.

Prace budowlane jakie miały miejsce przy tej posesji w 1 poł. XIX w. ograniczały się jedynie do drobnych reperacji przedproża. Dopiero w 1846 założono witryny, co świadczy, że w tym czasie w parterze był już sklep. Jednakże wewnątrz przystosowano do celów handlowych dopiero w 1854 łącząc wszystkie pomieszczenia przyziemia w jeden sklep.

W 1872 zlikwidowano przedproża.

W 1884 ponownie przebudowano sklep przsuwając portal na stronę wschodnią, zaś od zachodu przebito wielką witrynę. W tym samym roku lub w 1881 otynkowano fasadę zaopatrując okna piętrowe w eklektyczne nadproża stiukowe.

W 1900 nadbudowano skrzydło boczne o trzecie piętro.

W 1905 usunięto portal wyodrębniając założone osiowo pomiędzy dwiema witrynami wejście do sklepu od wejścia na klatkę schodową. W tym samym czasie usunięto filary międzyokienne I piętra zastępując je ogromną witryną osadzoną w żelaznych secesyjnych ramach. Wprawdzie sprawa przebicia okien na piętrze oparła się o Komisję Przeciw Oszpecaniu Miasta, lecz wobec braku zgody w łonie Komisji a także wobec tego, iż właściciel zdażył otrzymać i zrealizować pozwolenie od Policji Budowlanej, zanim nastąpiła interwencja Zarządu Miejskiego, kamienica została zeszpecona na 30 lat.

W 1925 nastąpiła całkowita przebudowa wnętrza wszystkich kondygnacji oficyny.

W 1934 w ramach planowej akcji konserwatorskiej przeprowadzono restaurację fasady polegającą na przywróceniu trzech osobnych okien I piętra, drobnego podziału okien, usunięcia szpecącego fasadę gzymsu i nadproży okien nych oraz na otynkowaniu całości /H. Bahr/.

W 1945 wszystkie zabudowania parceli uległy zniszczeniu.

Wkładkę założył:

Wiesław Rosowski

X 1983r.

(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów:

GODZ

Wzór ODZ 1978 r.

Fotografie sprzed 1945 r.

2

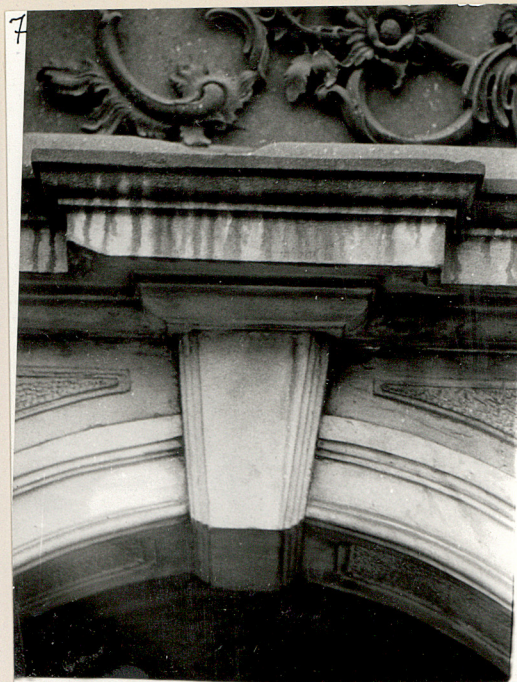
2

2

7

3

3

3

